

3 al'agost 1980

El llenguatge

El Messies

Sempre hi ha hagut dubtes i vacil·lacions en l'escriptura, en català, del nom propi hebreu Messies — Messias o Messies?— així com d'altres noms hebreus i grecs que presenten la mateixa terminació. El Diccionari Fabra, com se sap, no inclou noms propis, però se n'hi poden trobar una bona colla en les definicions d'altres mots, especialment, és clar, en les definicions dels seus derivats. Així, en les definicions dels mots messiànic i messianisme hi llegim repetidament la forma Messias amb a en la darrera síl·laba, cosa que constitueix la solució més usual per a l'escriptura de tots aquests noms.

Més modernament, però, hom es decanta més aviat per la forma Messies. Joan Coromines, a Lleures i converses d'un filòleg advoca pel manteniment de la a en la majoria d'aquests noms grecs i hebreus, amb l'excepció d'aquells més popularitzats, entre els quals figura, és clar, Messies que recomana, per tant, d'escriure amb e. El mateix Fabra, sense tractar el tema explícitament, a la Gramàtica de 1956, en un exemple gramatical (pàg 102), escriu també Messies. I la Gran Enciclopèdia Catalana, que inclou, naturalment, aquest terme —com a nom propi i comú alhora—, ha optat així mateix per la forma Messies.

No sembla, doncs, que avui hagi d'oferir cap vacil·lació la grafia d'aquest nom. En canvi, tal com ens informa un amable lector i amic, es pot observar una freqüent pronúncia errònia del nom propi Messies en les lectures de la missa, consistent a conferir-li al grup ss el valor de s sonora, és a dir, que Messies hi és pronunciat com si fos «Mesies», que resulta, per tant, una forma homòfona de la del plural del nom comú masia. Cal convenir que no és pas un cas únic: també mots com impressió o comissió són usualment pronunciats indedugadament amb s sonora, com si fossin «impresió» i «comisió», i el cas de «Mesies» hi és, sens dubte, equiparable. Però creiem que és ben lícit i enraonat de demanar que tota persona que hagi de llegir en públic, de qualsevol trona o tribuna estant, en el sentit més ampli dels termes, ha de saber fer-ho correctament, i donar a cada signe o conjunt de signes de l'escriptura el so que els és atribuït i reconegut d'una manera ben fixada, i no ha d'ignorar, per tant, que el grup ss té sempre el valor de s sorde, el mateix que sentim en mots com massa, mossa i missa.

Albert Jané